

A stylized, colorful illustration of Lochem landmarks. On the left is a tall church tower with a cross on top. In the center is a smaller church building. On the right is a large windmill. The background features dark, rounded shapes representing trees or hills. The entire scene is rendered in a flat, graphic style with a vibrant color palette.

OPEN MONUMENTEN DAG

Lochem

VEERKRACHTIG ERFGOED

12 SEPTEMBER 2026

OPEN
MONUMENTEN
DAG

VRIENDEN
LOTERIJ

PROGRAMMA

10.30 – 11.00 uur Opening

Markt/Gudulakerk, met onder andere optreden van Advendo en Carillonconcert

11.00 – 16.00 uur Openstelling monumenten

Let op: In enkele gevallen is er sprake van afwijkende openingstijden. Dit is vermeld bij het monument of de activiteit.

16.30 uur Afsluiting Gudulakerk

Met onder andere bekendmaking winnaars fotowedstrijd en uitreiking Erfgoedprijs Gemeente Lochem 2026.

Alle genoemde monumenten zijn op Open Monumentendag gratis toegankelijk. Ook aan activiteiten zijn geen kosten verbonden. Voor de digitale versie van het programma scan de QR-code of ga naar: vvvlochem.nl/open-Monumentendag-Lochem-2026. Hier zijn ook evt. last minute programmawijzigingen te vinden.

Colofon

De Open Monumentendag in Lochem wordt georganiseerd door het Comité Open Monumentendag Lochem, in samenwerking met de gemeente Lochem, de VVV, het Historische Genootschap Lochem Laren Barchem, de Plaatselijke Commissie Gudulakerk Lochem, ondernemers stad Lochem en de beheerders van de deelnemende monumenten.

Contact:
monumentendaglochem@gmail.com

Redactie:
Christie Broekhuis-Smalbrugge en
Peter van Drunen

Vormgeving:
Cindy van de Sanden

Leden Comité 2026:
Christie Broekhuis-Smalbrugge
Dick Brummelman
Peter van Drunen
Gerard Tiemessen
Alexander de Bert (adviseur namens
Gemeente Lochem)

WELKOM

Springlevend en Veerkrachtig

Monumenten iets van vroeger? Wel nee! Ik geniet elke dag weer van gebouwen en elementen met een cultuurhistorische waarde. De mooie statige Gudulakerk in Lochem of de beeldbepalende kronkelende Berkel met z'n prachtige oevers. Als ik door onze mooie gemeente Lochem kom, dan doet dat wat met me. Het is een genot om deze prachtige gebouwen en beelden te zien en te beseffen dat we ze met z'n allen zo mooi 'bewaren' voor de toekomst.

Dit jaar is het thema van de Open Monumentendag 'Veerkrachtig erfgoed'. Wat mij betreft een thema dat exact de tijdgeest weergeeft. In de nieuwsbrief, Erfgoednieuws, las ik: 'Erfgoed is kwetsbaar door verval, klimaat, verlies van kennis en vakmanschap, geldgebrek en veranderende functies.' Tegelijkertijd vinden we hier ook weer oplossingen voor. Dat maakt erfgoed sterk.

Als gemeente denken we mee hoe we initiatieven kunnen ondersteunen. Zoals de molen in Zwiëp, die wordt gerestaureerd. De uitkijktoren Belvédère, waarvoor een plan voor restauratie in de maak is. En niet te vergeten het 100-jarige tramhuisje in Gorsseel. Prachtige historische beeldbepalende gebouwen in onze kernen. Door initiatieven van bevlogen inwoners van onze gemeente blijven deze panden bewaard voor de toekomst.

Als wethouder ben ik verantwoordelijk voor het monumenten- en erfgoedbeleid. En daarom trots dat ik een 'klein' steentje mag bijdragen aan het behoud van deze karakteristieke gebouwen en elementen in het landschap.

Een aantal van onze prachtige historische gebouwen openen op zaterdag 12 september 2026 hun deuren. Ik loop er zeker binnen en hoop u te zien en spreken. U geniet er ongetwijfeld net zo van als ik.

Marja Eggink-Meuleman
Wethouder gemeente Lochem

1. GUDULAKERK

Een houten schuurkerk uit de 9e eeuw is de Gudulakerk al lang niet meer. Via turfsteen, een gotische constructie en een toegevoegde kerktoeren is dit oudste gebouw van Lochem in de huidige vorm gebouwd in de 16e eeuw. Ontdek de humor in de kerk: bij de laatste restauratie in de jaren 70 zijn niet alleen veel oorspronkelijke elementen gereconstrueerd, maar onder andere ook cartooneske muurschilderingen zichtbaar gemaakt.

Tegenwoordig wordt de kerk gebruikt voor vele culturele evenementen. Dankzij de prachtige akoestiek leent de kerk zich bijzonder goed voor alle soorten muziek-uitvoeringen, van intieme kamermuziek tot orgelconcerten en de Mattheüspassie. Er zijn twee bijzondere orgels: het Rijnländs orgel boven de entree (1758) en het koororgel (1806).

Programma

10.30 – 11.00 uur Opening

10.30 Optreden Advendo en Carillonconcert door stadsbeiaardier Jan-Geert Heuvelman.

11.00 uur Opening Open Monumentendag

Aansluitend voortzetting carillonconcert.

11.00 – 16.00 uur

Doorlopend programma met onder andere:

- ▶ Expositie fotowedstrijd 'Springlevend – De veerkracht van historisch erfgoed'
- ▶ Expositie grote restauratie Gudulakerk (1967-1974)
- ▶ Mini-expositie 250 jaar Verwolde
- ▶ Expositie Archeologie in Lochem
- ▶ Stand Historisch Genootschap
- ▶ Historisch erfgoed in Lochem – Historische waardenkaart

14.00 uur Lezing Bouwstijlen en restauratie, het verhaal van Lochem

Martijn Haitink is de monumentencoach voor de gemeente Lochem. In zijn lezing vertelt hij over de ontwikkeling van de restauratievisie in de loop der tijd. Daarnaast neemt hij bezoekers mee in de verschillende bouwstijlen in Nederland. Daarbij laat hij met mooie voorbeelden zien hoe Nederlandse bouwstijlen zich vertalen in gebouwen in onze landelijke omgeving. Waarschijnlijk gaat u na deze lezing anders kijken naar verschillende gebouwen in de gemeente Lochem.

15.00 uur

Demonstratie website Erfgoed Lochem door Wout Klein

16.30 uur

- ▶ Bekendmaking uitslag en prijswinnaars fotowedstrijd
- ▶ Uitreiking Erfgoedprijs 2026
- ▶ Afsluiting door wethouder Marja Eggink-Meuleman

Torenbeklimming

Test je conditie en beklim onder begeleiding van de stadsbeiaardier of een torenwachter de 67 meter hoge toren van de Gudulakerk. Leer onderweg waarom torentrappen altijd linksom draaien, wat de functie is van de verschillende klokken en hoe de kerk aan haar carillon is gekomen. Geniet boven van een fantastisch uitzicht over de stad en de omgeving.

- ▶ **Aanmelden** bij de VVV. Tijden: 11.30 uur, 12.30 uur en 13.30 uur. Start bij de VVV. Maximaal 15 personen per keer.

2. OUDE STADHUIS / VVV

Tot 2014 konden bruidsparen zenuwachtig de trap oplopen naar het statige oude stadhuis. De trouwzaal is nu het VVV Inspiratiepunt. Het eerste stadhuis werd na de stadsbrand gebouwd in de periode 1634 tot 1640. Waar de verfraaiingen in de gevel aan de Grote Markt te zien zijn, was destijds de hoofdingang.

Een eeuw later, in 1741, kwam de huidige imponerende hoofdentree aan de Kleine Markt. Aan weerszijden zie je de wapens van de toenmalige stadbestuurders. Op de begane grond kun je ideeën opdoen voor een ontdekkingsstocht in en om Lochem. Vrijwilligers helpen je met kaarten, routes, souvenirs, arrangementen, stadswandelingen, dagjes uit, en veel meer.

Op de eerste verdieping bevindt zich het **Liberation Museum Lochem**. Je vindt er alles over de bevrijding van Lochem op 1 april 1945, wie onze bevrijders waren, wat ze deden en wat er gebeurde in en om Lochem.

Programma

Stadswandelingen

Laat je rondleiden door de geschiedenis van de stad.

- ▶ 11.15 uur: Geheimen van de Lochemse binnenstad, o.l.v. Cees Jan Frank
- ▶ 12.30 en 14.00 uur: De mooiste plekken van Lochem, o.l.v. stadsgidsen VVV.

Duur van de wandelingen circa een uur, start bij de VVV. **Vooraf aanmelden bij de VVV, beperkte groepsgrootte.**

Rondrit per riksja

Ben je minder goed ter been? Boek de stadsriksja en laat je rondrijden langs de mooiste monumenten in en rond het centrum van Lochem. Vertrektijden:

▶ 11.00, 12.30, 14.00, 15.30 uur.

Vertrekpunt: VVV Lochem. Duur ca. 1 à 1½ uur. **Vooraf reserveren bij de VVV, maximaal 2 personen per rit.**

3. HISTORISCHE DRUKKERIJ – GRAPHICA LOCHEM

Het is een heel smal steegje waar je doorheen moet, een “kloetze” (kluis). Daarachter onthult zich een ratelend schouwspel met museumstukken die nog steeds gebruikt worden. Er wordt een demonstratie gegeven op de verschillende drukpersen. De oudste nog werkende pers, een handdegel, stamt uit begin 1900. Daarop wordt voor de bezoekers een mooi vormgegeven boekenlegger gedrukt. De recentste, een Heidelberg degelpers, stamt uit 1965. De vele houten en loden letters en afbeeldingen worden met de hand gezet en kunnen met inkt of in reliëf gedrukt worden.

Programma

De drukkerij is geopend van **11.00 tot 16.00 uur**. Medewerkers staan klaar om uitleg te geven over de drukkerij en over de verschillende manieren en technieken van boekbinden. Na afloop krijg je een handgedrukte boekenlegger mee.

4. BOEKHANDEL LOVINK

Aan de buitenkant van de boekhandel zie je de monumentale voorgevel met houten luifel, glas in lood daarboven, het bijzondere siermetselwerk uit 1902 en aan de zijgevel drie gedichten.

Aan de binnenkant vind je een boekhandel uit 1846 met een rijke, veerkrachtige geschiedenis. Oorspronkelijk was het een winkel met diverse artikelen. In die beginjaren had Lochem ongeveer 2.000 inwoners, maar na de treinverbinding in 1865 met het westen kwamen ook steeds meer toeristen deze kant op.

Eind 19e eeuw kwam de naamgever, de heer Lovink, in dienst. Zijn opvolger Boeije Jansen heeft de boekhandel gemaakt tot wat hij nu is: een warme, gastvrije plek met een indrukwekkende collectie boeken.

Programma

In de etalage is een presentatie te zien van boeken over de geschiedenis van de stad Lochem. Daarnaast vertellen de medewerkers je graag meer over het monumentale pand en de rijke geschiedenis van de boekhandel.

De boekhandel is geopend van **9.30 tot 17.00 uur**. Je bent van harte welkom.

5. SYNAGOGE

Veel mensen zullen de voormalige synagoge vooral kennen als een mooi gebouw, of als locatie van bezinning, concerten en lezingen. Tot aan de Tweede Wereldoorlog was het echter het godshuis van de Joodse Gemeente Lochem. Het werd gebouwd in 1865 en vergroot in 1910. Bij die verbouwing kreeg de synagoge haar unieke plaatijzeren plafond. In de oorlogsjaren werd het interieur van de synagoge verwoest, maar het prachtig geborduurde originele Parochet (voorhang) is later teruggevonden.

Sinds 1998 organiseren Amnesty Lochem en de Stichting Synagoge een lesprogramma voor basisschoolleerlingen van groep 8, met daarbij een bezoek aan de voormalige synagoge en Kamp Westerbork.

Programma

De synagoge is geopend van **11.00 tot 16.00 uur**.

Vrijwilligers zijn aanwezig om je rond te leiden en meer te vertellen over de synagoge en de geschiedenis van de Joodse gemeenschap in Lochem.

6. BLEEKHUISJE EN KRUIDENTUIN

De 'wal', en aan de andere kant van het water de 'bleek', behoren tot de oorspronkelijke delen van de stad. Toen de was nog in de gracht werd gedaan, werd die gedroogd en gebleekt op de bleek. Op de Westerbleek staat een tuin- of hofhuisje uit omstreeks 1700. Dat heet nu het Bleekhuisje, in dialect Bleike.

Let eens op de vakwerk-muren van het huisje en binnenin de gedraaide schoorsteen, heel bijzonder. Zowel het huisje als de kruidentuin uit 1995 ziet er prachtig onderhouden uit. Op de naambordjes in de tuin is met kleuren aangegeven of de planten bijvoorbeeld als medicijn gebruikt kunnen worden en of ze wel/niet eetbaar zijn.

Programma

De tuin en het Bleekhuisje zijn geopend van **11.00 tot 16.00 uur**.

Aanwezige vrijwilligers zullen je graag rondleiden en alles vertellen over de kruiden en planten en de geschiedenis van het huisje.

7. SELIMIYE-MOSKEE

Net buiten de voormalige stadswallen ligt de Selimiye-moskee. Die werd eind vorige eeuw gesticht door en voor de Turks-islamitische gemeenschap in Lochem. Op woensdag 28 augustus 1997 werd zij ingezegend door de toenmalige imam. Sindsdien fungeert zij als centrale ontmoetingsplaats voor de islamitische gemeenschap in Lochem.

Het motto van de moskee is: "We willen niet langs, maar met de Lochemers leven". Bij de moskee is een winkeltje gevestigd met Turkse levensmiddelen en kruiden.

Zo sober als de moskee van buiten oogt, zo fraai en kleurrijk is het interieur. Trek je schoenen uit, en laat je rondleiden door de centrale gebedsruimte. Ontdek waar de naam van de moskee vandaan komt, en wat de betekenis is van de vele prachtige ornamenten.

Programma

De moskee is voor het publiek geopend van **12.00 tot 16.00 uur**. Vanaf 12 uur start ieder uur een rondleiding met bezichtiging van onder andere de grote gebedsruimte.

8. SOCIËTEIT DE EENDRACHT

Zuilen, een fronton (driehoeksgevel), symmetrie, strakke lijnen en een statig voorkomen, oftewel het neoclassicisme, zie je duidelijk in de gevel van sociëteit De Eendracht. Passend bij de welgestelde heren die de sociëteit in 1829 oprichtten en waar ze vanaf 1840 samenkwamen. Die sfeer proef je ook nog binnenin het gebouw. Naast de sociëteit bouwde De Eendracht in 1869 nog een 'feestzaal' die in 1910 werd vervangen door een concertzaal. Dat is sinds 1967 de Lochemse Schouwburg.

In 1937 ging De Eendracht samen met sociëteit De Harmonie en beide sociëteiten gebruiken het pand nu afwisselend, evenals de vijf kegelclubs. Er zijn drie kegelbanen (te huur), met een zitgedeelte en een bar.

Programma

De sociëteit is open van **11.00 tot 16.00 uur**. Leden van de sociëteit zijn beschikbaar voor vragen en rondleidingen. Er zijn ook bouwtekeningen en historische foto's van het gebouw tentoongesteld.

Wil je het kegelen eens proberen? Om 12.00, 13.00, 14.00 en 15.00 uur kan dat. Na een korte uitleg kun je zelf kijken of het lukt om op een smalle baan negen kegels in één worp om te gooien. Instructeurs, kegels en schoenen zijn aanwezig.

Oosterwal 22 - Lochem - Rijksmonument
erfgoedlochem.nl/verhaal/societeit-de-eendracht/

9. OUDE BEGRAAFPLAATS

Op een flank van de Paasberg ligt de indrukwekkende en parkachtige Oude Begraafplaats. In 1829 vond hier de eerste begrafenis plaats. Het is een rustgevende plek die met zorg wordt onderhouden door vrijwilligers van het Historisch Genootschap. Naast onderhoud plegen, worden ook beeldbepalende graven gerestaureerd, of in ieder geval in stand gehouden. Voorbeelden hiervan zijn het graf van de Zusters Franciscanessen en de graftrouwen die na restauratie zijn teruggeplaatst.

Woon je in een straat die vernoemd is naar een oud-Lochemer? Ga eens zoeken op de begraafplaats, want die geeft veel informatie over de geschiedenis en de mensen van Lochem.

Programma

De begraafplaats is geopend van **11.00 tot 16.00 uur**.

13.00 uur Herbegraving

Tijdens de restauratie van de kerk zijn botresten gevonden, die zullen worden herbegraven in het 'Marktgraf'.

Vrijwilligers zijn aanwezig om bezoekers rond te leiden, en boeiende verhalen te vertellen over de begraafplaats. Zij kunnen ook helpen met het zoeken naar een graf.

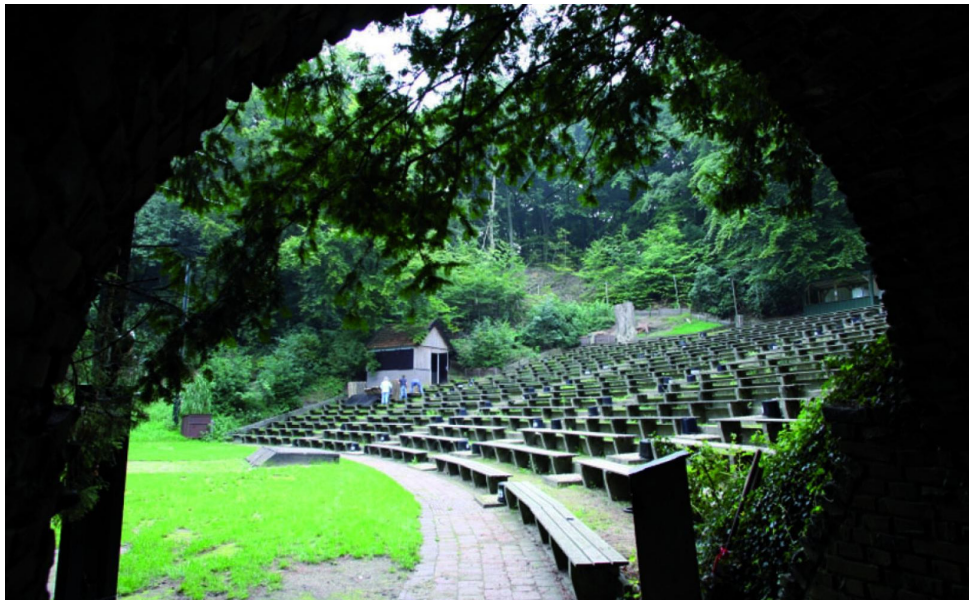
Zutphenseweg 13 - Lochem - Gemeentelijk monument
ghlochem.nl/de-oude-begraafplaats

10. OPENLUCHTTHEATER

Zandwinning op de Lochemse Berg mocht na 1900 niet meer, maar een theater in die kuil wel. En door werkverschaffing in de crisisjaren kon 'De Zandkuil' in 1938 gebouwd en geopend worden. Het theater kent een roemruchte geschiedenis. Eind jaren zestig ontstond hier het eerste jaarlijkse popfestival van Nederland met grote internationale namen als Chuck Berry, The Who en The Kinks. In 1975 was er de 'geboorte' van Normaal. Hun eerste grote optreden vond plaats in dit Openlucht-theater, en nog steeds keren ze er elk jaar een keer terug.

Sinds 1993 wordt het theater beheerd door de Stichting Openluchttheater Lochem. Het theater is voor een groot deel nog in de oorspronkelijke staat, zoals ontworpen door de toenmalige Lochemse gemeente-architect W.H. Wessel.

Programma

Het theater is tussen **11.00 en 16.00 uur** voor publiek geopend. Krijg voor één keer een kijkje backstage, bijv. in de blokhut die de afgelopen vijftig jaar als kleed- en verblijfsruimte heeft gediend voor tal van roemruchte bands.

Om 12.00 uur en 14.00 uur zijn er begeleide rondleidingen. Daarbuiten mogen bezoekers op eigen gelegenheid door het theater dwalen. Bekijk de prachtige ligging, de fraaie architectuur en de intrigerende details.

Aansluitend aan Monumentendag is er van 16.00 tot 21.00 uur een Foodfestival in het theater. Toegang is gratis.

11. REMONSTRANTSE KERK

Programma

Het eerste dat opvalt, is de spreuk op de gevel: 'Eenheid in 't noodige, vrijheid in 't onzekere, in alles de liefde.' Het staat voor acceptatie van iedereen, hoe je ook bent. Deze tekst stond op de oorspronkelijke kerk, uit 1879, en is na de grote brand in 1905 en renovatie opnieuw aangebracht. Aan de achterkant is de oorspronkelijke vijfhoekige uitbouw bewaard gebleven.

De geweldige akoestiek vraagt om mooie teksten en muziek. Er staan een vleugel en een orgel. De kerk wordt naast de kerkdiensten gebruikt voor lezingen en concerten.

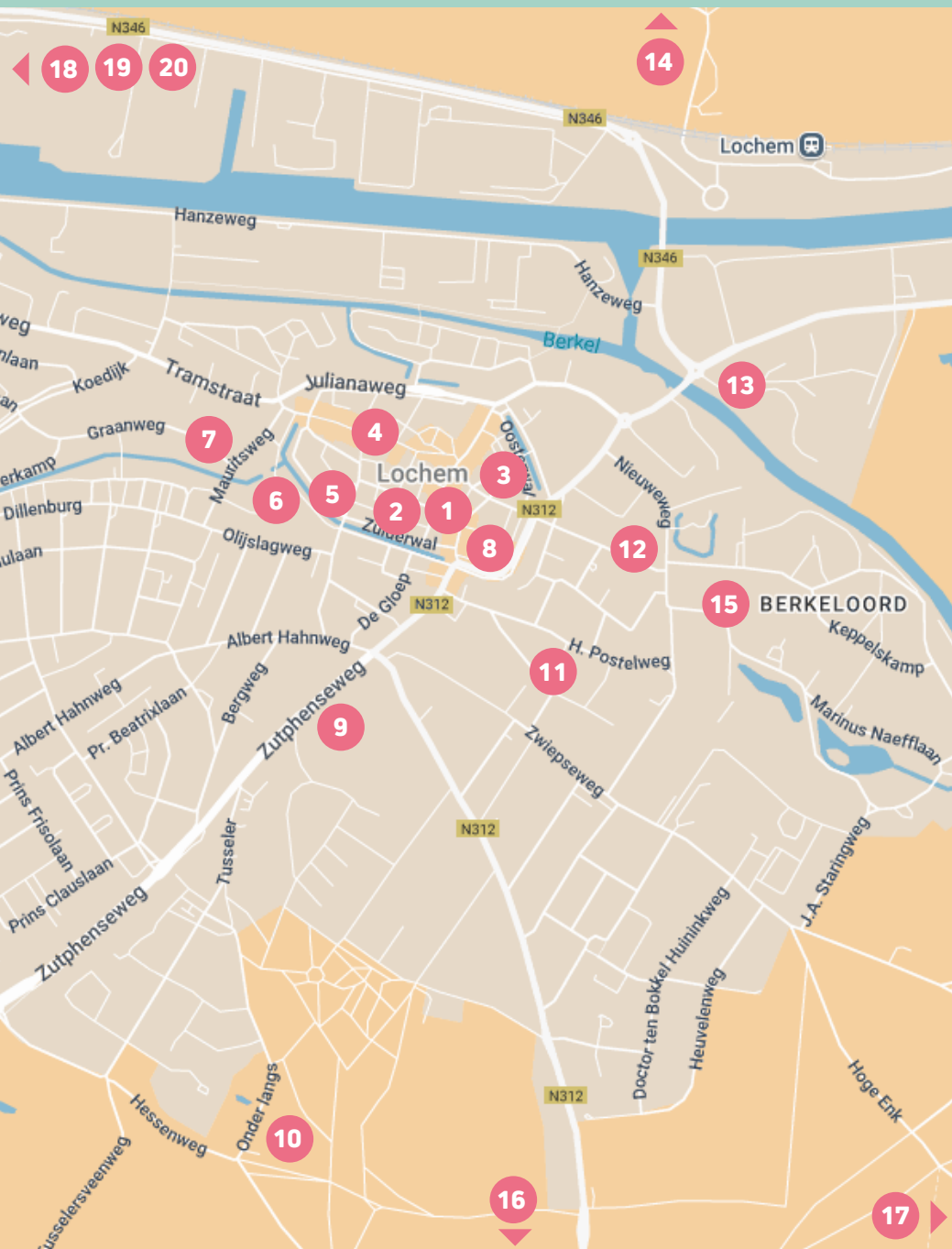
De kerk is geopend van **11.00 tot 16.00 uur**. Het kerkcafé is dan ook geopend. Vrijwilligers kunnen je vertellen over de kerk(gemeenschap) en over de projecten mentale zorg van het Emmahuis.

Altijd al eens op een orgel of vleugel willen spelen? Op Open Monumentendag mag je het proberen.

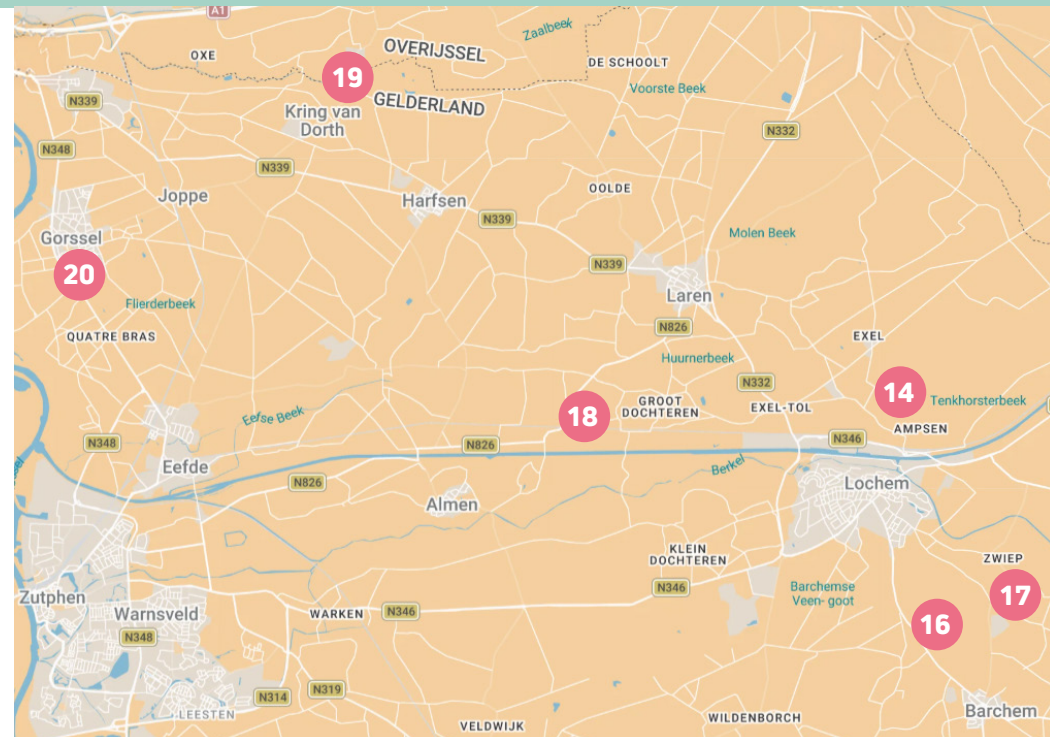

PLATTEGROND STAD LOCHEM

PLATTEGROND GEMEENTE LOCHEM

1	Gudulakerk	11	Remonstrantse kerk
2	Oude stadhuis / VVV	12	St. Josephkerk
3	Historische drukkerij Graphica	13	Berkelzomp
4	Boekhandel Lovink	14	Sterrebos Ampsen
5	Synagoge	15	Berkeloord
6	Bleekhuisje en Kruidentuin	16	Belvédère / Hotel de Lochemse Berg
7	Selimiye-moskee	17	Zwiepse molen
8	Sociëteit de Eendracht	18	Historische landbouwwerktuigen
9	Oude begraafplaats	19	De Roskam
10	Openluchttheater	20	Tramstation Gorssel

12. ST. JOSEPHKERK

De St. Josephkerk lijkt een sobere kerk, maar heeft veel schoonheden. Bij binnenkomst ervaar je allereerst de sfeer, de rust en de mystiek van een gewijde ruimte. Kijk dan eens omhoog, naar de kubusvormige ramen en de rechthoekige bogen, pilaren en plafondpanelen, geïnspireerd door de Bossche School. Ook de kruiswegstaties zijn bijzonder door de materialen en de sprekendheid.

De St. Josephkerk is een van de eerste rooms-katholieke zaalkerken (zonder zijbeuken) in Nederland. De kerk, uit 1957, is door architect Piet Starmans ontworpen met een open klokkentoren die verwijst naar de vroeg-christelijke bouw.

Twee kunstwerken sieren de Doop- en Mariakapel: de kleurrijke glas-in-loodramen met bijbelse motieven en een Maria-mozaïek van de Lochemse kunstenaar Henk Carlier.

Programma

De kerk is geopend van **11.00 tot 16.00 uur**.

Om 14.00 uur zal Johan Dijkman het Bernadette koororgel van Bernhard Pels & Zoon bespelen.

Vrijwilligers zijn aanwezig om de bezoekers alles te vertellen over de kerk en haar geschiedenis.

13. BERKELZOMP

Laat je meevoeren over de Berkel met een Berkelzomp! Aan de Berkel, tegenover de Reudinktoeren ligt Zompenloods 't Anker, het afvaarpunt van de 'Ente'. Dit fraaie platbodemscheepje is een replica van de zompen waarmee eeuwenlang handelsvaart werd onderhouden tussen Zutphen en het Duitse Vreden. De zompen vervoerden levensmiddelen, hout en zelfs krijgsmiddelen. Het transport ging dag en nacht door.

Na 1895 stopte het vrachtverkeer over de Berkel. De vaart was niet meer rendabel. Langzamerhand werd het toerisme interessanter. Oude meanders werden en worden teruggebracht en er kwamen vistrappen, zoals bijvoorbeeld stroomafwaarts bij het centrum.

Programma

Tussen **11.00 en 15.00 uur** maakt Berkelzomp de 'Ente' enkele malen een korte vaart stroomopwaarts, richting de Cloese. Geniet van de prachtige omgeving en de rust op het kabbelende water, terwijl de schipper mooie verhalen en anekdotes vertelt.

Maximaal 16 personen per vaart. Reserveren niet nodig, loop gewoon even langs.

14. STERREBOS AMPSEN

Bij monumenten denken we vaak in de eerste plaats aan gebouwen. Maar ook landschappen zijn een belangrijk deel van ons historisch erfgoed, zeker in Lochem.

Met een oppervlakte van 680 hectare is landgoed Ampsen een van de grootste landgoederen in Lochem, en een paradijs voor wandelaars. Bijzonder is vooral het rond 1700 aangelegde Sterrebos, zo genoemd vanwege het stervormige lanenstelsel. Het complexe patroon is uniek in Nederland.

Het in standhouden van een “levend monument” brengt eigen uitdagingen met zich mee waar we graag iets over vertellen.

Programma

Om 10.00 uur zal een wandeling door het Sterrebos en langs het recent gerestaureerde mausoleum worden gehouden. De gids is Marc van Weede, directeur Landgoed Ampsen. De wandeling duurt ca. 1 uur, aanmelden via marcvanweede@gmail.com. Maximaal 30 personen.

Startpunt van de wandeling: tegenover Laan Ampsen 1 (hoek Oude Lochemseweg)

15. NIEUWEWEG/BERKELOORD

Berkeloord is niet zo maar een oord aan de Berkel. Samen met de Nieuweweg is het sinds 2007 beschermd stadsgezicht. Als je door dit park met villa's wandelt, kuiert, dan begrijp je waarom. De romantische uitstraling van de Engelse landschapsstijl, de slingerende hoofdweg, de beide vijvers, het hertenkamp uit de jaren dertig en de groene ruimte geven rust in een jachtig bestaan.

Het park is aangelegd tussen 1900 en 1920. Veel villa's zijn rietgedekt. Bekende architecten hebben hier gebouwd: Klinkhamer, Hellendoorn, Molenaar, Beeftink en Postel. De kleinzoon van de bekende dichter Staring woonde op de kop van het hertenkamp, in huize De Koppel.

De kleinzoon was de grondlegger van het 'Verfraaiingsgezelschap Lochem' (1885), de voorloper van de VVV.

Programma

Architectuurwandeling

Om 14.00 uur verzorgt architectuur-historicus Cees Jan Frank een wandeling langs een aantal architectonisch interessante panden aan de Nieuweweg en in Berkeloord.

Lengte ca. 3 km, 1½ - 2 uur.
Vertrek vanaf de VVV. Maximum aantal deelnemers: 25.

16. BELVÉDÈRE / HOTEL DE LOCHEMSE BERG

Het woord Belvédère belooft mooi uitzicht vanaf het hoogste punt van de Lochemse Berg, en na de bouw in 1893 was dat ook zo. De toren werd gebouwd als toeristische attractie, maar de bomen eromheen groeiden door, waarna de toren twee keer verhoogd moest worden, in 1912/1913 en in 1953 als luchtwachtpost tijdens de Koude Oorlog.

Ook de theeschenkerij die er tot de Tweede Wereldoorlog was, hielp het toerisme. Maar in 1977 moest de toren uit veiligheid worden gesloten. De Stichting Behoud Belvédère Lochemse Berg hoopt in 2027 de toren te kunnen restaureren. Het uitzicht wil men dan digitaal op een scherm tonen, via 'augmented reality'.

Op loopafstand van de Belvédère ligt het karakteristieke hotel-restaurant De Lochemse Berg, met zijn prachtige tuinen en vijvers.

Programma

Om 11.30, 13.30 en 15.30 uur start er een programma in het hotel. Na een korte presentatie over het hotel wandel je naar de Belvédère waar je de toren kunt bekijken en alles hoort over de boeiende geschiedenis en de plannen voor restauratie.

Daarnaast kun je de Belvédère ook op eigen gelegenheid bezoeken. Tussen **11.00 en 16.00 uur** zijn vrijwilligers aanwezig voor een rondleiding en toelichting.

17. ZWIEPSE MOLEN

Er valt veel te ontdekken in de Zwiapse molen. Wie herkent alle soorten graan die staan uitgesteld, en waar heeft de molenbouwer zijn naam ingekerfd? De oorspronkelijke molen uit 1851 stond niet meteen op de meest praktische plek, dus op de balken zie je markeringen staan waarmee de molen in 1880 op de juiste manier uit en weer in elkaar gezet kon worden.

Klim naar boven en luister naar het ruisen van de wieken. Die draaien als er genoeg wind staat (minimaal windkracht 4), zodat er voor de koeien voer gemalen kan worden.

Momenteel wordt de molen gerestaureerd, op de begane grond staan informatieborden. Ook zijn er molenaars aanwezig om uitleg te geven.

Programma

De molen is geopend van **11.00 tot 16.00 uur**. Vrijwilligers zijn aanwezig om alles over de molen en het malen te vertellen.

Bij de molen staan in het restaurant de koffie en appeltaart klaar en zijn in de winkel souvenirs en streekproducten verkrijgbaar.

18. HISTORISCHE LANDBOUWWERKTUIGEN

Wel eens een dorsmolen uit de jaren '50 aan het werk gezien? Daarmee werd het kaf van het koren (graan) gescheiden. Rond 2010 begon de heer Zwiers met het verzamelen van landbouwmachines en historisch vervoer. Verschillende hobbyisten onderhouden en repareren kundig en met liefde de machines en dat is te zien aan hoe 'jeugdig' bijvoorbeeld een tractor uit 1948 eruit ziet. En alles doet het nog. Je zult ogen en oren te kort komen. Oude tractoren worden soepel gestart, je ziet demonstraties van onder andere de dorsmolen, graanmolen, binder, maar ook van een spinnenwiel en houtbewerking. En het graan? Dat gaat naar de varkens.

Programma

In Laren/Groot Dochteren ben je van harte welkom tussen **11.00 – 16.00 uur**. De koffie staat klaar.

Honing van de plaatselijke imkerij en aardbeien zijn er te koop. Medewerkers demonstreren en vertellen je graag met kennis van zaken over alles wat er te zien is.

19. DE ROSKAM

Uitspanning en herberg, smederij, buurtwinkel, rijwiel- en motorwerkplaats – er zijn weinig panden met zo'n veelbewogen geschiedenis als De Roskam in Kring van Dorth. Begin 19de eeuw fungeerde de herberg zelfs kort als vergaderlocatie voor de gemeenteraad van de toenmalige gemeente Kring van Dorth.

De Roskam dateert oorspronkelijk uit de 17de eeuw. Sinds 2010 is het in gebruik als woonhuis, maar nog steeds worden de sporen van eerdere functies van het pand door de bewoners in ere gehouden.

Programma

Het pand is tussen **11.00 en 16.00 uur** opengesteld voor bezoekers.

De huidige bewoners leiden je rond door de verschillende onderdelen van het pand, waaronder de voormalige smederij.

20. TRAMSTATION GORSSEL

Waar je terug in de tijd dat mannen met hoeden en vrouwen met ruisende rokken stonden te wachten op de stoomtram. Dat kost geen moeite bij dit opvallende, en opvallend mooie, 100-jarige tramstation in Gorsse. Helaas heeft de tramlijn slechts 19 jaar dienst gedaan. Toen was het 1945 en werden bij de bevrijding vitale onderdelen van de tramlijn vernield. De lijn moest daarom worden opgeheven.

Diverse wisselende bewoners vonden onderdak in het voormalige station tot er begin deze eeuw leegstand ontstond. Met behulp van veel instanties is het gelukt het gebouw in 2011 weer op te knappen. Het is het onderkomen geworden van de Historische Vereniging De Elf Marken. Nu, in 2026, is het gebouw in beheer gekomen bij een speciaal hiervoor opgerichte Gorskse stichting, om het verleden toekomstbestendig te maken voor nog eens 100 jaar!

Programma

ook zondag open

Zaterdag 12 en zondag 13 september.

Tramstation open van **10.00 tot 16.00 uur**. Doorlopende film en een expositie over 100 jaar tramlijn en tramstation. Catering is aanwezig.

- ▶ Historische wandeltocht Epse-Gorsse. Deelnemers worden met historische GTW-bus (zaterdag) of met treintje Bello (zondag) naar Epse gebracht. Vertrek beide dagen om 11.00, 13.00 en 15.00 uur vanaf het tramstation. Deelnemers wandelen een historische route van Epse naar Gorsse. Afstand 5 km, duur 2 uur.
- ▶ Historische dorpswandeling Gorsse. Afstand 2,5 km, duur ca. 1 uur.
- ▶ Fietsroute langs de voormalige tramlijn. Afstand 16 of 28 km.

Routebeschrijvingen wandeling en/of fietstocht vanaf 10 uur verkrijgbaar in het Tramstation.

- ◀ Tramstation 2026
- ▶ Tramstation 1926

Wijnfestival Lochem 2026

Met smaak

3 OKTOBER

15 - 20 uur
Gudulakerk Lochem - Grote Markt

De hele opbrengst van het Wijnfestival gaat naar de
stichting Restauratiefond Grote Kerk Lochem.

Verkrijgbaar
in Lochem bij:
Mitra, de Zuivelhoeve,
Plus Mensink,
Jumbo en
Poelier 't Voske

wijnfestivallochem.nl

Bestel hier
je ticket:

Zomerkalender 2026

Augustus

08	Buitenbios Verrassingsfilm vanaf 21:30 op de Kleine Markt
22	Buitenbios "As it is in Heaven" vanaf 21:00 op de Kleine Markt
29	Brocantemarkt Vanaf 9:00 tot 16:00 in het centrum van Lochem Vanaf 16:00 Muziek Dick&Friends

September

05	Big Band Straight Ahead Vanaf 14:00 op de Kleine Markt
12	Muziek door de straten Vanaf 12:00 Caribische Drumband door het centrum Vanaf 13:30 Dansen op het plein met Latin Dance Master

Oktober

03	Wijnfestival In de Grote kerk Lochem

Huis
Verwolde

Ontdek huis Verwolde

groene oase in de Achterhoek

www.glk.nl/verwolde

GLK doet mee aan de Open Monumentendag met bijzondere locaties. Huis Verwolde is deze dag regulier geopend (niet gratis). Reserveer je ticket vooraf online.

Dit fraai ontworpen landhuis laat zien hoe het leven van adellijke families zich vroeger afspeelde, van de statige vertrekken upstairs tot het dienstbodenleven downstairs.

Geopend: woensdag
donderdag, zaterdag en
zondag van 11:00 - 16:00
met rondleidingen en vrije
doorloop ná 14:00 uur.

Oproep - vrijwilligers gezocht

Houd je van organiseren?
Heb je belangstelling voor de cultuur en geschiedenis van onze gemeente? Sluit je dan aan bij het Comité Open Monumentendag Lochem en help ons bij de voorbereiding, organisatie en PR van Open Monumentendag 2027.

Het Comité is een klein, informeel team van enthousiaste mensen, die vanaf januari werken aan de organisatie van de dag. Tijdsbesteding vanaf ongeveer één dagdeel per week.

Mail voor meer informatie naar
monumentendaglochem@gmail.com of
bekijk onze vacature op www.lochemdoet.nl

asn bank
&

Hypotheek Desk Lochem

zelfstandig financieel adviseur

 Alles onder één dak
 Persoonlijk advies

HypotheekDesk
VerzekeringenDesk
MakelaardijDesk

 www.levenenwonendesk.nl | 0573 - 255 401 | Nieuwstad 7, Lochem

K DAT STAAT
KREUNEN

Nieuwbouw
Verbouw
Onderhoud
Bedrijfshuisvesting

Machinale
houtbewerking

Planontwikkeling

Hanzeweg 11-13
7241 CR Lochem
Tel. 0573- 222655
www.kreunenbouw.nl
info@kreunenbouw.nl

BOUWEN IS HET MOOISTE WAT ER IS

**GUDULAKERK
LOCHEM**

**OPEN
MONUMENTEN
DAG**

**VRIENDEN
LOTERIJ**